

Ne Demokrat Ne Diktatör: Anarşistler

Errico Malatesta

Mayıs, 1926

Teorik olarak ‘demokrasi’ halk hükümeti demektir; herkesin emeğiyle, herkes tarafından, herkesin hükümeti. Demokraside halk, isteklerini gerçekleştirecek kişileri aday göstermek, onların performansını izleyerek uygun gördüğünde onları azletmek için ne isterse söyleyebilmelidir.

Doğal olarak bu, bir halkı oluşturan tüm bireylerin, kendilerini ilgilendiren tüm konularda bir fikir oluşturabileceğini ve bunu ifade edebileceğini varsayar. Bu da demektir ki herkes politik ve ekonomik olarak bağımsızdır ve dahası hiç kimse, hiçbir şekilde başkalarının iradesine boyun eğmek zorunda olmayacaktır.

Eğer üretim araçlarının mahrum bırakılan ve dahası bu araçlar üzerinde tekeli olan başkalarına bağımlı sınıflar ve bireyler varsa, bu sözde demokratik sistem ancak halk kitlelerini kandırıp görünür kıldığı baskısıyla onları hizada tutmaya ve aslında egemen sınıfın iktidarını pekiştirmeye hizmet eden koca bir yalan olabilir. Demokrasi budur ve hangi şekle bürünürse bürünsün, anayasal monarşiden sözde doğrudan yönetime kadar her zaman kapitalist bir yapıda olmuştur.

Üretim ve yaşam araçlarının kamulaştırıldığı, herkesin toplumun işleyişine dair söz söyleyebilme hakkının her bireyin ekonomik bağımsızlığı tarafından garanti edildiği ve buna dayandığı sosyalistik bir rejim dışında, halk hükümeti, yani demokrasi diye bir şey olamaz. Bu durumda demokratik sistemin adaleti en iyi garanti eden ve bireysel bağımsızlığı toplumdaki yaşamsal ihtiyaçlarla uyumlu hale getiren en iyi sistem olduğu görülmektedir. Ve bu daha fazla veya daha az netlikte, mutlak hükümdarların çağında yaşayıp özgürlük için dövüşen, acı çeken, yaşamını yitirenler tarafından da görülmüştü.

Ama bazı şeylerin aslına baktığımızda, halkı oluşturan bireylerin herhangi bir soru ya da problem üzerine farklı fikirleri olduğunu ve asla, neredeyse asla uyuşmadığı gerçeğini göz önüne aldığımızda, ‘bütün halkın hükümeti’ görünüşe göre imkansız. Eğer illa ki bir hükümetimiz olmak zorundaysa ‘bütün halkın hükümeti,’ en fazla çoğunluğun hükümeti olabilir. Ve demokratlar, sosyalist olsunlar ya da olmasınlar, bunu kabul etmeye daima hazır olacaklardır. Azınlık haklarına saygı duyulması gerektiğini de eklerler ama bu hakları belirleyen çoğunluk olduğu sürece, en nihayetinde azınlığın sahip olduğu tek hak çoğunluğun istediklerini ve izin verdiklerini yapmaktır. Çoğunluğun dayattığı iradeyi kısıtlamanın tek yolu azınlıkların yapabileceklerini bildikleri direnişleridir. Bu da demek oluyor ki üyelerinin bir kısmı kendi iradesini başkalarına dayatma,

onların emeklerini kendi boyunduruğu altına alma hakkına sahipse toplumsal mücadele daima var olacaktır.

Bunu, geçmiş ve şimdiki olayların kanıtlarıyla desteklenen akıl yürütmeye dayanarak nasıl olduğunu göstermek üzere şimdilik bir kenara koyacağım. Hükümetin, yani tıpkı her 'demokraside' olduğu gibi çoğunluğa bağlı olan otoritenin olduğu yerde birkaç kişinin diktatörlüğünün, yani oligarşinin olduğu ve bundan başka bir şey olamayacağı doğru değil. Fakat bu makalenin amaçları doğrultusunda demokratları olduklarından daha iyi göstererek hakiki ve samimi bir çoğunluk hükümetinin gerçekten de varolabileceğini varsayacağım.

Hükümet, kanun yapma hakkına sahip olmak ve bu kanunları herkese zorla dayatmak demektir: Polis gücü yoksa hükümet de yoktur.

Pekala, eğer çoğunluğun kendi iradesini, onlara itaat etmeyen azınlıklara dayatma hakkı ve araçları varsa, bir toplum sürekli değişen koşullara uyum sağlayabilir ve herkesin iyiliği için ilerleyebilir ve yaşayabilir mi?

Çoğunluk, tanımı itibarıyla gerici, muhafazakar, yeninin düşmanı, düşüncede ve eylemde sabit kafalı, aynı zamanda fevri, dengesiz, kolay etkilenen, heveslerinde ve mantıksız korkularında saf olan demektir. Bütün yeni fikirler bir ya da birkaç kişiden çıkar. Eğer daha az ya da fazla bir azınlık tarafından kabul görmüşse, uygulanabilir bir düşünceyse ve çoğunluktan üstün gelecekse, bu ancak yerini yeni fikirler ve yeni ihtiyaçlar aldıktan ve modası geçtikten, ilerleme için bir teşvik olmaktan ziyade bir engel haline geldikten sonra olabilir.

Peki öyleyse biz, bir azınlık hükümeti mi istiyoruz?

Kesinlikle hayır. Nasıl ki çoğunluğun azınlığı baskılaması ve ilerlemeyi engellemesi adaletsiz ve zararlıysa, bir azınlığın bütün toplumu baskılaması veya kendi görüşlerini -bu görüşler iyi bile olsalar dayatılmış olmaları gerçeğinin sonucu olarak karşıtlık ve antipati yaratırlar- zorla dayatması daha adaletsiz ve zararlıdır.

O zaman, her türden azınlık olduğunu unutmamalıyız. Basitçe saflıktan kaynaklı da olsa, tamamen iyi niyetle, kurtuluşun tek yolu olduğuna inandıkları şeyleri başkalarına dayatmaya çalışan, mutlak gerçeğe sahip olduğuna inanan fanatiklerden oluşan azınlıklar olduğu gibi, egoistler ve canilerden oluşan azınlıklar da vardır. Gericiliğin yolları ve limitlerine göre bölünmüş ve saati tersine çevirmeye çalışan gerici azınlıklar vardır. Ve bir de devrimci azınlıklar vardır, onlar da devrimin araçları, sonuçları ve toplumsal ilerlemenin ne yönde olması gerektiği konusunda bölünmüşlerdir.

Hangi azınlık üstün gelmeli?

Üstünlük, kaba kuvvet ve entrika çevirme kapasitesiyle ilgilidir ve bu başarıyı toplumsal iyiye en adanmış ve en samimi olanın elde etme ihtimali düşüktür. Dünyada adaletin ve iyiliğin zafer kazanacağından emin olmak için gerekli meziyetler, gücü fethetmek için gerekli olan meziyetlerle aynı değildir.

Ama ben diğerlerine şüphe etmenin faydalarını anlatmaya devam edecek ve iktidarı arzulayanlar arasından önerileri ve fikirleri bakımından en iyisi olduğuna karar verdiğim azınlığın iktidar olduğunu varsayacağım. Çelişkili ifadeler beni engellemezse sosyalistlerin iktidara geldiğini varsayacak ve anarşistlere de değineceğim.

Bu en kötüsü olmaz mıydı?

Yasal veya yasadışı olarak iktidar elde etmek için kişi ideolojik birikimlerinin büyük bir kısmını bir kenara bırakmalı ve bütün ahlâki vicdanından kurtulmalıdır. Ve iktidara gelir gelmez en büyük problem, iktidarda nasıl kalınacağıdır. Yeni koşullarda ortak menfaat yaratılması ve iktidardakilere yeni bir ayrıcalıklı sınıfın ilâştirilerek her türlü karşı koyuşun ne pahasına olursa olsun bastırılması gerekir. Belki ulusal menfaat uğruna, ama daima özgürlüğü yokedicî sonuçlarıyla.

Çoğunluğun ve sayıca fazla olanların pasif mutabakatı üzerine kurulmuş yerleşik bir hükümet, sağcı olmanın getirdiği düşüncede ve gelenekte -bazen samimiyetle- en azından ayrıcalıklı sınıfların kendilerini tehdit altında hissetmeyecekleri oranda özgürlüğe yer verebilir. Yalnızca genellikle zayıf olan bir azınlığı desteklemeye dayalı yeni bir hükümet, otoriter olmanın gerekliliği ile yükümlüdür.

Sosyalistlerin ve komünistlerin iktidara geldiklerinde ilkelerine ve yoldaşlarına ihanet ederek ya da sosyalizm ve komünizm adına naralar atarak neler yaptıklarını düşünmek yeterlidir.

İşte bu yüzden biz ne bir çoğunluk ne de bir azınlık hükümeti; ne demokrasi ne de diktatörlük istiyoruz.

Biz jandarmanın ortadan kaldırılmasını istiyoruz. Biz herkes toplumun iyi işleyişine dahil olduğunda ve kimse başkaları üzerinde otorite kuracak imkânâ sahip olmadığında herkes için gelecek olan özgür birlikteliği, özgürlüğü istiyoruz. Biz anarşi istiyoruz.

Anarşist Kütüphane

Errico Malatesta
Ne Demokrat Ne Diktatör: Anarşistler
Mayıs, 1926

27.05.2022 tarihinde şuradan alındı: barikathaber.org
Çeviri: Umut Adnan Aydemir
İngilizce Ash: Neither Democrats, nor Dictators: Anarchists

tr.anarchistlibraries.net